

TILL SIST

MAGNUS NILSSON:

MAN UNDRAR HUR DET ÄR

En söndag i april den nionde, intervjuades framtidsforskaren Madeleine von Heland i Svenska Dagbladet. Artikeln är en av flera som handlar om det framtida informationssamhället. Frågeställningarna är "Vilka budskap har förkörsrätt på informationssamhällets elektroniska motorvägar" och annat lika begåvat.

Förlorar betydelse

Marielouise Samuelsson "intervjuar" – eller snarare "samtalar". En intervju i vilken journalisten inte vet något kallas ju som bekant för ett "samtal".

von Heland spekulerar i att Riksdagen i framtiden kommer att förlora sin betydelse, att den kommer att bli ungefär som kungahuset; "Något som vi bevarar och respekterar men utan reell makt."

Vem har makten?

Frågorna hopar sig blixtnabbt inför detta oerhörda påstående. Vem har då makten över grabbarna på K1? Vem har makten över Riksbanken? Över Björn Eriksson? Ingen fråga från Marielouise, inget svar från Madeleine.

MAGNUS NILSSON är förlagsredaktör på Timbo.

Ny sats. Vi får veta att ett samtal med Madeleine von Heland leder "längs tankevägar som får datateknikens omtalade elektroniska motorvägar att framstå som just gamla bensinmotorleder – bullriga och föråldrade". Återigen vill läsaren gärna få tankegången utvecklad: vad är det som "bullrar" ens i bildlig bemärkelse, vad är det som är föråldrat?

Återigen ingen fråga, inga svar.

Gammalmodig exportindustri

Ny sats. Vi får veta att Madeleine talar om exportindustrin som något utdöende, gammalmodigt och ointressant. Detta väcker motreaktioner, "Så starka att människor inte ens säger emot, de värjer sig, går därifrån".

Marielouise beskriver en LO-ekonom som hon sett i TV:

"Kroppsspråket . . . skriker HJÄLP när Madeleine von Heland sitter bredvid och dödförklarar idén om fortsatt tillväxt av traditionell modell."

Slutar vi konsumera?

I detta läge finns det anledning för vilken som helst förnuftig läsare att oro sig. Det kan ju vara så att von Heland helt enkelt har avvisat idén om den varuproducerade exportindustrin som bas för framtidens

arbetstillfällen, en fullständigt rimlig gissning med gott stöd i etablerad ekonomisk vetenskap.

Men det kan ju också vara så att von Heland verkligen tror att vi kommer att sluta konsumera när vi fått tillräckligt med datorer och har interaktiv TV dygnet runt. Att hon tror att den exportindustri som ger henne hennes dator, rioja till middag, japansk bil och italienska skor (eller vad hon nu konsumerar) kommer att blir onödig. I så fall har hon nog fullständigt fel.

Övergångsskede

Men detta framgår inte, eftersom Samuelsson inte ställer frågan.

Madeleine tror dock på EU som idé; "Men det är naturligtvis i ett övergångsskede". Tror ni Marielouise frågar om *till vad* den Europeiska Unionen är ett övergångsskede? Näna.

Därefter angriper Madeleine politikererna för att vara ett kollektiv som vänder sig till andra kollektiv. Tror ni att Marielouise ställer frågan om vart de annars skulle vända? Till individerna en och en?: "Ja hej, det är Ulf Kristersson från Riksdagen, förlåt att jag stör så sent på telefon men jag vill bara upplysa att vi i dag stiftat en lag som gäller just dig Magnus Nilsson 600615-0350. Hädanefter måste du . . ." Näna.

Rituell dans

Öresundsbron är ". . . ett tydligt och hopplöst exempel på industriell tröghet".

Intressant fråga: Är dagens färjor mera

framtidinriktade eller skall dessa ersättas med något annat, och i så fall vad? Fiber-optisk kabel? Hur tar vi då våra barn på Tivoli?

Tror ni den eller en liknande fråga ställdes?

Till sist säger von Heland att rituell dans såsom kadrilj och menuett kanske återkommer i ett nytt samhälle. Tillsammans med en mer andlig tillvaro:

"Människan är ju andlig – om det är genetiskt eller vad det beror på – men man kommer förstås att använda den moderna informationsteknologin för att understryka andligheten."

Uteblivna förklaringar

Här har alltså en längre intervju som toppar Svenska Dagbladets kulturbilaga en lördag, ägnats en kvinna som tror att Riksdagen kommer att förlora sin makt, anser att Internet är bullrigt och föråldrat, exportindustrin är utdöende, gammalmodig och ointressant, EU är ett övergångsskede, Öresundsbron ett hopplöst exempel på industriell tröghet och att vi skall börja dansa meneutt igen, samt att människan är andlig, fast möjligen är det genetiskt "eller vad det beror på *utan* att intervjuaren en enda gång vill ha en förklaring av dessa fullständigt bisarra och orimliga påståenden.

Harmonisera eller regera

Läsaren är helt hjälplös inför detta. Ett fyrverkeri av fnoskigheter. Men inte en enda kritisk och undrande fråga som antyder att Marielouise Samuelsson över-

huvud taget har försått vad hon hört, eller att hon ens lyssnat. Några frågor; ” . . . men menar du verkligen att . . . ” och ett upprepat och utvecklat påstående skulle ha klargjort för läsaren hur det förhöll sig.

von Heland *kan* ju ha uppfattningen att den politiska makten som vi känner den från efterkrigstiden är överspelad, att Riksdagens uppgift blir att minska transaktionskostnader i internationellt utbyte, att harmonisera i stället för att regera. Hon anser kanske att informations-teknologins roll som blixtnabbt postverk kommer att bli jämförelsevis kortlivad, att arbetskraftsbehovet inte kommer att öka inom den varuproducerande industrin och att EU genom ökande internationellt handelsutbyte blir som en cell utan membran. Hon anser kanske bara att Öresundsbron inte är det vettigaste vi

kan använda våra pengar till och att folkflertalet kommer att kultiveras andligen den dag det inte är underkastat produktionens diktat och har hjälpmedel att tänka med som tidigare var förbehållna ett fåtal. Så kan det också vara.

Intellektuellt godtagbart

Men intervjun är så undermålig att vi inte kan avgöra detta. En möjlig förklaring kunde vara att artikeln producerats under mycket svår tidspress, i skuggan av tekniska problem eller liknande. Men det är inte särskilt troligt, inte på en kultursida.

Så tyvärr är intervjun med Madeleine von Heland av Marielouise Samuelsson nog representativ för vad som anses vara intellektuellt godtagbart på en större redaktion.